

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 13 lutego 2013 r.

BM-1-041-23/13/13

DZP-IV-071-1/13

dot. BPS/043-25-999/13

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 14. 02. 2013 r.

nr. 419 podpis. M. Pórci

p. R. Rogiel
S E N A T
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 15. 02. 2013 r.
nr. 1376 podpis *[signature]*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

smorny Reście Moritru!

W odpowiedzi na oświadczenie senatorów Grażyny Sztark oraz Piotra Zientarskiego z dnia 9 stycznia 2013 r., przekazane Ministrowi Sprawiedliwości przy piśmie z dnia 16 stycznia 2013 r., uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko:

1. Stosownie do treści art. 16 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie¹ Minister Sprawiedliwości odwołuje notariusza, jeżeli notariusz zrezygnował z prowadzenia kancelarii. Użyte w tym przepisie sformułowanie „odwołuje” nie pozostawia wątpliwości interpretacyjnych co do tego, że decyzje wydawane na tej podstawie nie są decyzjami wydawanymi w granicach uznania administracyjnego, ale decyzjami o charakterze związanym, co oznacza, iż organ administracji publicznej przy zaistnieniu sytuacji przewidzianej przepisami prawa zobligowany jest wydać decyzję określonej treści².

W związku z powyższym, Minister Sprawiedliwości jest związany oświadczeniem o rezygnacji z prowadzenia kancelarii, które skutkuje decyzją o odwołaniu ze stanowiska notariusza bez względu na motywy rezygnacji, których zainteresowany nie musi wykazywać.

Należy zaznaczyć, iż sama rezygnacja z prowadzenia kancelarii nie oznacza, że motywem takiej decyzji są przyczyny ekonomiczne, nierentowność czy wręcz upadłość kancelarii.

¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 ze zm.

² wyrok WSA w Warszawie z dnia 21 sierpnia 2008 r. sygn. akt VI SA/Wa 1091/08

W latach 2008 - 2012 wpłynęło do Ministra Sprawiedliwości 41 rezygnacji z prowadzenia kancelarii, skutkujących decyzjami o odwołaniu ze stanowiska notariusza. Tylko w jednym przypadku notariusz uzasadniał rezygnację zmianą planów życiowych oraz „sytuacją ekonomiczną”.

W 7 przypadkach wskazanym przez notariusza motywem rezygnacji było przejście do innego zawodu prawniczego. W pozostałych przypadkach zawierających uzasadnienie, jako przyczynę rezygnacji, notariusze wskazywali zły stan zdrowia lub przejście na emeryturę.

Mając na uwadze liczbę notariuszy, która ulega stałemu i dynamicznemu zwiększeniu, skala zjawiska „zamykania kancelarii”, niezależnie od przyczyn takiej decyzji, jest znikoma.

Proces powstawania kancelarii notarialnych na nowych zasadach zakończył się w 1993 r. Na początku 1994 r. działało w Polsce 942 notariuszy. Na dzień 31 grudnia 2012 r. działało 2348 notariuszy. Oznacza to, że przez ostatnie siedemnaście lat po prywatyzacji liczba notariuszy uległa zwiększeniu prawie dwu i półkrotnie.

Nie zachodzi zatem obawa załamania „na rynku notarialnym” i utrudnienia w dostępie do usług notarialnych. Wręcz przeciwnie, obserwowany z roku na rok wzrost liczby notariuszy skutkuje zwiększeniem dostępu do usług notarialnych.

Naturalną rzeczą jest również swobodny przepływ między zawodami prawniczymi. W przypadku notariuszy odejścia do innego zawodu prawniczego zdarzają się, jak wyżej wskazano, niezwykle rzadko. W 2011 roku jeden z notariuszy, który wcześniej zrezygnował z prowadzenia kancelarii, aby wykonywać zawód radcy prawnego, wystąpił ponownie o powołanie na notariusza podnosząc, iż zawód radcy prawnego „nie przyniósł satysfakcji ani zawodowej, ani finansowej”.

Duże jest natomiast zainteresowanie wykonywaniem zawodu notariusza przez osoby wykonujące inne zawody prawnicze, zwłaszcza sędziów, adwokatów i radców prawnych. W latach 2008 - 2012 powołano na stanowisko notariusza: 118 sędziów, 46 adwokatów i 148 radców prawnych, co w przypadku tych osób wiązało się z „rezygnacją” z dotychczas wykonywanego zawodu prawniczego.

Podnieść również należy, iż nie jest zasadne twierdzenie, że w aktualnym stanie prawnym obowiązuje „zakaz” podejmowania dodatkowego zatrudnienia przez notariuszy. Po pierwsze, notariusz może podejmować dodatkowe zatrudnienie

(zajęcie) za zgodą rady właściwej izby notarialnej³. Po drugie, odmowa zgody na zatrudnienie lub zajęcie może być spowodowana jedynie faktem, że zatrudnienie lub zajęcie przeszkadza w pełnieniu obowiązków notariusza albo uchybia powadze wykonywanego zawodu. Nie wolno mu w szczególności zajmować się handlem, przemysłem, pośrednictwem i doradztwem w interesach⁴. Żadnych innych ograniczeń przepisy ustawy Prawo o notariacie nie przewidują.

Bez konieczności uzyskania uprzedniej zgody rady właściwej izby notarialnej notariusz może podejmować zatrudnienie w charakterze pracownika naukowo – dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego.

Podkreślić należy, iż decyzja rady izby notarialnej może być zaskarżona do Krajowej Rady Notarialnej, a od decyzji Krajowej Rady Notarialnej służy skarga do sądu administracyjnego. Decyzja rady izby notarialnej podlega zatem weryfikacji Krajowej Rady Notarialnej i sądu administracyjnego⁵.

3. Ministerstwo Sprawiedliwości monitoruje liczbę dokonywanych przez notariuszy czynności notarialnych z podziałem na akty notarialne, akty poświadczenia dziedziczenia (od 2009 roku) oraz inne czynności notarialne, w tym poświadczenia.

Notariusze przekazują do Ministerstwa Sprawiedliwości sprawozdanie z czynności notarialnych (MS-Not 24) w zestawieniu półrocznym i rocznym.

Informacje statystyczne są pozyskiwane na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej⁶, a także w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych⁷.

W oparciu o dostępne dane statystyczne, w przeliczeniu na jednego notariusza przypada:

a) w 2005 roku - 770,8 aktów notarialnych, 2331,9 innych czynności notarialnych, w tym 2331,5 poświadczeń;

b) w 2006 roku - 828,4 aktów notarialnych, 2437,9 innych czynności notarialnych, w tym 2436,6 poświadczeń;

c) w 2007 roku - 1056,5 aktów notarialnych, 2762,8 innych czynności notarialnych, w tym 2759,6 poświadczeń;

³art. 19 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie

⁴art. 19 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie

⁵wyrok WSA w Warszawie z dnia 14 lipca 2005 r. sygn. akt VI SA/Wa 2075/04 wyrok WSA w Warszawie z dnia 9 lutego 2011 r. sygn. akt VIII SA/Wa 805/10

⁶Dz. U. z 2012 r. poz. 591

⁷Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

d) w 2008 roku - 1064,2 aktów notarialnych, 2803,6 innych czynności notarialnych, w tym 2803,2 poświadczeń;

e) w 2009 roku - 928,6 aktów notarialnych, 12,5 aktów poświadczenia dziedziczenia, 2646,2 innych czynności notarialnych, w tym 2645,7 poświadczeń;

f) w 2010 roku - 756,5 aktów notarialnych, 20,5 aktów poświadczenia dziedziczenia, 2671,7 innych czynności notarialnych, w tym 2669,6 poświadczeń;

g) w 2011 roku - 683,5 aktów notarialnych, 24,8 aktów poświadczenia dziedziczenia, 2517,7 innych czynności notarialnych, w tym 2516,1 poświadczeń;

h) w I półroczu 2012 roku - 315 aktów notarialnych, 13,2 aktów poświadczenia dziedziczenia, 1157,5 innych czynności notarialnych, w tym 1156,2 poświadczeń.

4. Zestawienia pobranych przez notariuszy podatków (bez VAT) i opłat sądowych za lata 2008-2011 zawierają raporty o stanie notariatu składane corocznie Ministrowi Sprawiedliwości przez Krajową Radę Notarialną na podstawie art. 40 § 2 ustawy Prawo o notariacie (raport za rok 2012 jeszcze nie wpłynął).

W oparciu o dane zawarte w raportach opłaty sądowe pobrane przez notariuszy wynosiły:

a) w 2008 roku - 412 237 539 zł, w przeliczeniu na jednego notariusza - 214 038,18 zł;

b) w 2009 roku - 381 569 827 zł, w przeliczeniu na jednego notariusza - 181 440,71 zł;

c) w 2010 roku - 339 735 960 zł, w przeliczeniu na jednego notariusza - 153 518,28 zł;

d) w 2011 roku - 296 655 721 zł, w przeliczeniu na jednego notariusza - 131 031,67 zł.

Z wyuznmi porostom

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Michał Królikowski

Michał Królikowski
PODSEKRETARZ STANU